

VAKUF-NAMA KOSKI MUHAMED-PAŠE IZ MOSTARA

Druga dekada redžepa 1021 (11-20. nov. 1612).

Prijepis: Autentičan prijepis vakuf-name čuva se u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Opis: Vakuf-nama je pisana pompeznim turskim jezikom, s većim brojem persijskih elemenata, korektnim jezikom, kaligrafski.

Izdanja: Vakuf-nama nije dosad objavljena.

Tekst ovjere prijepisa:

Ono što je napisano u njemu (dokumentu) i što je saopšteno o vakufu na šerijatu zasnovanom i o zavještanju uvažavanja dostojnom, smatram da je sve ispravno i u cijelosti jasno, te presuđujem da je (vakuf) ispravan i neopoziv u detaljima i u cijelosti, znajući za postojeća razilaženja među istaknutim imamima (u pitanju vakufa). Ovo je napisao siromah Sejjid Muhamed al-Husejni, kadija u Mostaru, neka mu bude oprošteno.

Kada upućeni počinje svoj govor, prvo se spomene svevišnji Bog koji je kruna vladara na tronu riječi i sjajna zvijezda na nebu savršenstva. On je preuzvišeni vrhovni gospodar, On vlada svim robovima, Njemu pripada zemaljsko i nebesko carstvo, svemogući je i svesilni, velika je Njegova veličina i svuda prisutno Njegovo darivanje. Njegovom veličanstvu pripada najuzvišenija hvala i najdostojnije veličanje, jer On je u čudesnom poretku stvorio čitav univerzum i na nedostižan način dao sva stvorenja, u savršenom skladu rasporedio različite stupnjeve egzistencije i na pogodan način ustanovio puteve uspona svega što postoji, i nakon što je za ljudsku vrstu ustanovio najbolju formu i stvorio čovjeka u najpogodnijem obliku, dao mu je razum da može odrediti u kojim predjelima na zemlji može živjeti i podučio ga što ga očekuje na sudnjem danu. Učinio ga je dostojnim da vlada na zemlji i sposobnim da spozna Gospodara svjetova. Slava Onome čija

svojstva ne mogu da iskažu sve riječi krasnorječivih i čiji su epiteti iznad moći opisivanja najrječitijih govornika. Hiljade Mu iskrenih i neposrednih molitvi od kojih je svaka po iskrenosti i po čistoti rijetki (biser), po plemenitosti i cijeni najplemenitiji biser.

Veliki učitelj, najveći halifa, grad znanja i plemenitosti i riznica mnogih vrлина je Muhamed čija je svjetlost svjetiljka vječnosti i u čijem je pozivu prva riječ bila *pismenost*.

"Pamet je žedna obilja njegovog znanja koje izvire samo iz početnog slova njegovog imena".¹

Rijeke njegovog posredovanja ne prestaju da teku po baštama svih svjetova, niti svjetlosti njegove zaštite prestaju sijati po glavama vjernica i vjernika i, poput rose, svakog jutra i večeri njegova svijetla grobnica rasipa ih po njihovim grobovima.

Stihovi:

*O ti koji si razvio zastavu za posredovanje
sudbina nemoćnih za tvoju plemenitost je vezana
jer u svoja djela nemam nade,
u tvoju plemenitost je hiljadu pouzdanja.*

Neka ga svevišnji Allah pomiluje i onoga ko mu pripada od njegove istaknute porodice i od časnih mu drugova, i one koji znaju Svetu Knjigu napamet i tako je čuvaju, i one koji su se uzdigli sakupljajući i pišući je kako treba, i one koji je izučavaju. Kako je lijepo ukrašena zemlja džamijama i kako su džamije zakićene onim koji se u njima pred Bogom klanjaju i padaju ničice na zemlju!

Ovjera originala iznad početka ekspozicije:

Ono što je napisano u njemu (dokumentu) o načelima vakufa i njegovim uslovima utvrđeno je preda mnom i meni je jasno, pa presuđujem da je (vakuf) ispravan i neopoziv, znajući za razilaženja istaknutih imama (po pitanju vakufa). Ja sam siromašni sluga Allaha, svemogućeg gospodara, Habil sin Redžeba, kadija u gradu Beogradu, neka im oprost Gospodar robova.

Ovjera prepisa na margini teksta:

Prijepis napravljen od vrijednog osnovnog originala, intituliranog carskom titulom, godine 1170. po hidžri, napisao ga siromašni sluga

¹ To je slovo *m*.

slavljenog i uzvišenog Allaha, Sulejman, kadija u zaštićenom gradu Mostaru, neka mu je oprošteno.

Pečat: "Sulejman..."

Prijevod vakuf-name:

A zatim: Razlog za pisanje i popunjavanje ovog nakićenog dokumenta i povod za njegovo sačinjavanje i sastavljanje je to što je svako ko ima prosvijetljen um kao što je svjetlo uzvišenih zvijezda i svako ko ima zdrav vid kao što je vid časne i lijepe žene sa narcis očima, sagledavši budnim očima koje znaju pouku izvući, uočio promjenljivost varljivog vremena i okretanje plavog nebosvoda i shvatio da se ovaj nestalni cvjetnjak, prolaskom vremena, ponaša na različite načine, i zeleni lug ovog svijeta nesklada, tokom vremena, postupa na razne načine. Kad bi proljeće imalo pouzdanja u jesen, kad bi dobitak našao zajednički jezik sa gubitkom, kad bi veličina i niskost bliski bili a naponi i štete međusobno povjerljivi! Gdje je oholost imetak na cijeni, onaj ko ga ima ohol je, a ko ga kupuje uporan je. Onaj koji gotovinu u životu troši za dību i kadifu "na dan otkrivanja tajni" biće bez išta, i gol golcat.

Stihovi:

*Pogledaj gotovinu na berzi ovoga svijeta i nasilje njegovo
ako vama nije dosta ove dobiti i štete, nama jeste.*

Riznica ove ruševine pune varki sa zmijom je u zagrljaju, a nerascvjetali pupoljak te ruševine rame uz rame (je) sa bodljama; jabuka njena, terorom vremena gurana, kotrlja se u prah i krv, a grozd grožđa njena, pod nasiljem vijekova u kapljice krvi se pretvara. Tron Solomona (Sulejmana) u vjetar ode, a dvorovi carski nestalni su kao mjehurići na vodi. Zlatom protkane odore carske (khil'at) krpa po krpa su zamke, a biseri skupocjeni zrno po zrno su suze iz očiju siročadi. Beskrajna uživanja su slasti onih koji spavaju i sanjaju, vanjska ljepota je san i maštarija, iskićeni carski šatori i odijela su na različite načine zastori do istine. Sigurno se zna da, u ovom mjestu prolaza punom pouka i na ovom putu punom opasnosti, nema prilike za stalni opstanak, a nada u mogućnost pouzdanog i vječnog opstanka čista je maštarija.

Stihovi:

*Vjernost od života, ispunjenje želja ovoga svijeta, i korist od imetka
pogodan trenutak i priliku od prolaska dana, mjeseci i godina.*

Sve ja to smatram tlapnjom i sanjarenjem. Sudba veli: "Kako je pogrešno sanjarenje i kako je nemoguća tlapnja!" Blagodati i bogatstva ovog

niskog svijeta su prolazni, a onaj koji u njemu živi je prolaznik. U napjevu mu tuga a u zbilji mu otrov, bogatstvo mu je izraz napora, a predvorje mu je kao prolazni bljesak; u početku želje za njim je zagrijanost, a na kraju njegovog nagrađivanja je vatra. Prema tome, za onoga koji je iznad kule spoznaje, koji je o svemu obaviješten i koji zna skrivena značenja, nije tajna da karavani odličnika koji po zemlji hodaju i koji se pojavljuju u ljudskoj odori dok ne prijeđu distancu od nastanaka do nestanka treba da prođu kroz različite etape egzistencije. Prilike za ostavljanje djela za sobom u vidljivom svijetu su prolazne.

Stihovi:

*Mjesecima i godinama sam kao polo loptica na poljani nadmetanja
palicom sudbine bacan iz prilike u priliku.*

Međutim, samo će onaj uzjahati Rahša² sreće koji kao svjetiljka sakupi svjetlo razuma u glavu - i samo će s takvim konjanikom sreća i milost naporedo jahati; i takav će moći ispravno da rezonuje i tačno da rasuđuje pravilnim načinom mišljenja i razboritim načinom gledanja. Imajući u vidu smisao stiha:

*Ne sazna se zašto se rodih i prije gdje bijah,
žaloso je i bolno da o sebi ništa ne znam.*³

Umjesno je kada čovjek ispituje i želi da sazna odakle je došao u ovaj nestabilni grad tmine (zulmetabad) i kuda će otići, pa ako ne zna, nakon što se, u smislu kur'anskog ajeta "Pitajte upućene, ako vi ne znate", obrati obaviještenima koji upućuju i učenim koji su obdareni, probudiće se iz sna neobaviještenosti i otrijezniti se iz mamurluka noći. U vezi sa kur'anskim slovom "Došli ste nam sami..." na ovom putu prema drugom svijetu, dalekom i dugom, punom uspona i padova i na putovanju u vječnost skopčanom sa opasnostima - na tom putu koji strah izaziva i užas uvećava neće biti uopšte nikakve pratnje ni druga, niti koga bliskog, prijatelja ni povjerljivog, ni saputnika ni pratioca.

Stihovi:

*Neće biti nikakva mehlema ranjenom srcu bolesnika
niti prijatelja kome bi se suze iz očiju pokazale
niti će biti koga da upita stradalnika za pometenost njegovu.*

² *Rahš*, konj glavnog junaka u epskom spjevu *Šahnama Rustema*, a znači šaren konj, šarac.

³ 342. gazel iz *Divana* pjesnika Hafiza u izdanju Muhameda Qazvinija, Teheran, s.a.

Svak će biti sam samcat, odvojen od znanih i neznanih, daleko od roda i poroda i udaljen od drugova i prijatelja.

Stihovi:

*Neće biti vike oko nosiljke⁴ niti zveke praporaca
tako sam, jedan i bez ikoga trebaće da ide.*

Uz to su i putevi ovog s opasnostima skopčanog putovanja puni pogibeljnosti i predjeli mu puni smetnji koje sputavaju onoga koji putuje, a u stravičnoj uvali na tom putu na svakom konaku je na stotine opasnosti od propasti.

Stihovi:

*Sjeti se trenutka kad će doći vječna smrt
smrt će s tobom zauvijek završiti.
Sjeti se onog teškog dana kad će
sve napisano dolaziti s desna i lijeva.
Sjeti se da ljudima razum odnosi
razmetanje veličinom i uzdizanje danas.*

Eto, ovaj razgovor upozorava na užase strašnog putovanja i teškog puta za koje pogodna oprema i poputnina mogu biti dobra djela, dobri postupci, dobročinstva i zadužbine na dobrom putu, i treba ih koliko je moguće više gomilati i uvećavati, jer na tom putovanju biće nemoguće pripremanje bilo kakvih potrebština i zaliha, neće biti utjehe u nuždama i nesrećama. Nijedna osoba neće moći pomoći drugoj osobi niti joj šta koristiti, neće od nekoga nekome biti dobitka i koristi, nego će u duhu ajeta "Svaki čovjek stoji iza onoga što je zaradio" položaj svakoga zavisiti o njegovim djelima i njegove nade biće vezane za njegove postupke. Prema tome, prije nego dođe posljednji trenutak i prije nego se rasprše nade da bude ubrojan u one na koje se odnosi ajet "Ko čini dobra djela ponovo ćemo mu dati ugodan život i nagradićemo takve najboljim nagradama za ono što su činili" i u namjeri da pri kraju prolaznog života osigura vječni život i da bude obuhvaćen tim ajetom, i da bi u smislu ajeta "Toga dana čovjek će tražiti hlada u sjeni svoje milostinje" bio spokojan kada bude izložen žestini vatre na dan proživljenja mrtvih, neka na ovom svijetu, koji je njiva sionica za budući svijet, posije plodove milostinje i, dobijanjem stotrukih nagrada, neka bude spokojan. I nema sumnje da je milostinja i dijeljenje zasigurno najvrednija vrsta dobrog djela i najsavršeniji vid zadužbine. Tako, Njegova Uzvišenost, onaj koji je poslao Kur'an, u svojoj uzvišenoj knjizi veli o onim koji dijele i daju milostinju: "Primjer onih koji dijele svoju imovinu na

⁴ Nosiljka (mihmel) postavlja se na kamilu, a pokretala se i putovala je uz viku vodiča i zveket praporaca koji se vješaju kamilama o vratove.

Božijem putu je kao što je primjer zrna od koga nikne sedam klasova, u svakom klasu po stotinu zrna". Isto tako, jedno predanje (Muhameda), hadis, koje se saopštava na poznati način prenošenja, koji se prenosi od najboljeg među ljudima koji zna da obraduje i u dobru i u zlu, potvrđuje navedeni smisao. U tom predanju se kaže da svako jutro po zapovijesti Gospodara zemlje i nebesa jedan anđeo upućuje slijedeću molbu za onoga koji dijeli milostinju: "Bože moj, daj onome koji dijeli milostinju nasljednika", a drugi anđeo protiv tvrdica upućuje slijedeću kletvu: "Bože moj, daj tvrdici propast". To je jasno objašnjeno i protumačeno u časnim knjigama hadisa.

Stihovi:

Svako jutro kaže jedan anđeo:

Uništi bogatstvo tvrdice, moj Bože,

drugi veli - daj nasljednika darežljivom,

takvog mu daj da od njega bolji bude.

Također se u jednom hadisu veli: "Od ovog svijeta nemaš ništa osim onog što si pojeo, a to si pretvorio u ništa, ili onog što si oblačio, a to si ishabao. Ali ono što si u dobrotvorne svrhe dao, sačuvao si za stalno". Posebno u vakufu i zavještanju na Božijem putu - što su stalna, vječita i neprestana dobra - bezbrojne su koristi i beskrajni stolovi (za sirotinju).

Isto tako se u jednom vjerodostojnom Muhamedovom hadisu veli: "Kada umre čovjek, prestaju njegova djela osim tri: nauka kojom će se ljudi koristiti, sadaka koja i dalje traje i dobro dijete koje će se za njega moliti". Prema tome, dobitak od vakufa se stalno ostvaruje i koristi za dušu vakifa stalno pristižu. Zna se i čvrsto vjeruje da to što se smrću ne prekida pritanje njegovih (vakifovih) nagrada i to što se odlaskom sa ovoga svijeta ne brišu njegovi tragovi izjednačava se sa najuzvišenijim darom, sa poklonom najveće vrijednosti, sa najčišćim uspjehom kod Boga, sa vječnim potvrđivanjem, sa nezalaznim dobročinstvom i neprestanom upućenošću na put istine. Sada hvaleći uzvišenog i slavljelog Allaha i moleći Njegovu milost za čitav svijet, onaj čiji svijetli brzopojimajući karakter nikada ne zaboravlja sadržaj ajeta: "Dobro djelo koje učinite radi sebe naći ćete kod Allaha", koji se uvrstio u one čiji prosvijetljeni razum ispravno shvaća smisao ajeta "ono što vi imate prolazi, a ono što je kod Allaha vječno ostaje" i koji se svrstao u red onih čija su dobra srca darežljiva kao okean, znameniti defterdar, visokovrijedni, sretni, prihvaćen od najveće vlasti i njenih organa, čija narav zrači čistim mirisom kao mošus i čija milost blješti kao svijetli mjesec o uštapu, odlikovan neizmjernom milošću Slavljelog, kome je dato ime odabranog Božijeg poslanika, tj. njegova ekselencija Muhamed (Mehmed) Paša sin Mustafe - da mu prijatelji stalno sretni u okrilju blagodati ostanu, a neprijatelji njegovi neka stalno stradaju u kaznama osvete - kada je valjanim načinom mišljenja ispravno razmislio i razboritim načinom gledanja tačno rasudio, kada je dobro razmislio i sagledao činjenicu da je izvor tolikim dobročinstvima i dobrim djelima, i porijeklo beskrajnim

milostima, darežljivostima ispunjeno Biće uzvišenog Gospodara koji je tvorac vidljivog svijeta, koji je svemoćan, koji je sveobuhvatan u veličini, koji je Gospodar carstva nebeskog, usmjerio je svoja nastojanja prema dobrim djelima i okrenuo svoja htijenja prema zadužbinama. Primajući u svoju kao ogledalo čistu dušu uzvišeni sadržaj časnog ajeta: "Čini dobro kao što Allah tebi čini" i nalazeći mjesta za njegov veliki smisao u svom zdravom srcu, on je pred časnim i presvijetlim šerijatskim muhamedovskim sudom i pred uzvišenim ahmedovskim forumom pravde jasno i na šerijatski ispravan način potvrdio i na način dostojan uvažavanja priznao da se uvrštava u red onih dostojanstvenih vjernika koji se čvrsto pridržavaju uzvišenog sadržaja ajeta: "Zaista, onaj podiže džamije koji vjeruje u Allaha i u sudnji dan". Zbog toga što je potpuno bio usmjeren ka plemenitom obećanju sadržanom u časnom hadisu "Ko radi Allaha sagradi džamiju, Allah će njemu sagraditi kuću u džennetu" i iskreno se utječući licu plemenitog Allaha i težeći za blagonaklonošću svoga Gospodara "onoga dana kada neće koristiti ni sinovi ni imetak, osim onaj kome je Allah dao čisto srce", odvojio je dvije stotine hiljada akči u gotovu od najboljeg i na pošten način stečenog imetka i uvakufio ga i zavještao šerijatski ispravnim vakufljenjem i izričitim i punovažnim zavještanjem. Spomenuti vakif, nakon što je naznačeni iznos predao hadži Ibrahimu, sinu Murata, koga je postavio za muteveliju sedam godina prije datuma pisanja ove isprave, odredio je slijedeće:

Nakon što se u kasabi Mostar sagradi jedna časna džamija, od ostatka akči neka se ubire dobit u iznosu jedna akča i dva pula na deset akči, i to posredstvom onih koji su poznati po pobožnosti i iskrenosti, uz dostojnu garanciju i na vjeri zasnovanom jamstvu i neka se troši zajedno sa kirijama od dućana izgrađenih za vakuf, za predviđene troškove. Kada časna džamija bude sasvim izgrađena, on je, u duhu ajeta: "Oni spominju Allaha stojeći i sjedeći i posvećuju se molitvi u džamijama saginjući se i padajući ničice", uvakufjuje i zavještava za pobožne robove Gospodara ljudskog roda koji obavljaju propisane molitve i za sve pripadnike islama iskreno se utječući licu plemenitog Allaha i težeći za blagonaklonošću svoga milostivog Gospodara "onoga dana kada neće koristiti ni imetak ni sinovi, osim onaj kome je Allah dao čisto srce". Brat vakifa visokog položaja, ponos šejhova, Mahmud-efendija - neka mu se uveća bogobojaznost - kupio je po šerijatskim propisima u blizini kasabe Mostar, u mjestima po imenu Suho Dol, Dobrič i Vrapčić, i od ponosa velikih, Alaj-bega Mustafa-bega, sina Osman-begova, jedan čifluk kojeg je bio na šebe uknjižio i raspolagao s njim, a poslije ga sa svim kućama, vinogradima i baščama koji mu pripadaju, sa svim granicama i pravima uz znanje gospodara zemlje (sahibi erz) poklonio i prenio u vlasništvo velikom vakifu kao valjani i šerijatski ispravni poklon, a spomenuti vakif, uz saglasnost sultana, uvakufio je i taj čifluk i postavio slijedeće uslove:

Nakon što se odvoje i predaju davanja koja su uobičajena, kao što su šerijatski određene desetine, običajni (urfijje) i carski (mirije) porezi, neka se od dobijenog prihoda sa spomenutog čifluka, kada zatreba, plaća za

održavanje i čišćenje vinograda, kao i ostale potrepštine oko njih. Ostatak prihoda neka se upotrijebi za podmirivanje troškova oko časne džamije i tekije u Mostaru, i neka se izbjegavaju one radnje koje vakufu donose gubitke.

Vakif je u spomenutoj džamiji uvakufio tri primjerka časnog mushafa i u jednom sanduku trideset lijepih džuzova za one koji hoće da uče uzvišenu kuransku objavu i za one koji žele da pažljivo i pravilno uče Kur'an. U skladu sa mišljenjem koje zastupaju upućeni (pravnici), postavio je uslov da se iz časne džamije ne prenose na bilo koje drugo mjesto. Njegova ekselencija, upućeni vakif - neka mu Allah olakša strahote sudnjeg dana - kada je saznao šta znači jezikom potvrđivati i srcem očitovati rečenice "Nema boga osim Allaha, Muhamed je Allahov poslanik" i kada je osjetio ljubav prema skupini uglednih na koje se odnosi sadržaj časnog ajeta: "Oni muškarci i žene koji se mole Allahu" uređio je i obezbijedio potrebne elemente koji služe kao glavno sredstvo za postizanje uzvišenog cilja - dolazak pred Svemogućeg Gospodara. On je uz časnu džamiju sagradio jedan hanikah kojem nema ravnog; zatim je sagradio jednu veliku sobu s namjerom da se u njoj okupljaju sufije i potvrđuju Božije jedinstvo; zatim je sagrađeno i deset soba s namjenom da u njima stanuju siromašne sufije, te da u njima niko ne može stanovati osim siromašnih sufija. Njegova ekselencija, znanjem okićeni vakif, dobročinitelj iz čijih šaka ne prestaju da liju kiše dobročinstava, koji je uspomenama na sebe kao rosom posuo cvjetne stranice ove knjige, ambrom što je namirisana i draguljima ukrašena, i po stranicama ovog dokumenta dobočinstvima što su ispunjene razasuo svoje ime, kada je imanje, koje je imalo sreću da uđe u njegovo posjedovanje, sa svim zgradama koje se nalaze u njegovim granicama i sa svim onim što mu pripada i što se na njemu nalazi, šerijatski ispravnim putem unio u svoje ispravno vlasništvo i nanizao ga u lanac svog stvarnog i neposrednog posjedovanja, i nakon što je u određenom trenutku šerijatski ispravnim vakufljenjem, te izričitim i punovažnim zavještanjem uvakufio i zavještao ono što je bilo dozvoljeno i propustivo (za vakufljanje) od svega što je po zakonu pritežavao i od svega što je na poštovanja dostojan način darovao - njegova ekselencija, dakle, čudoredni, uvaženi i znanjem obdareni vakif, o čijem prosvijetljenom mišljenju su stalno zavisni opšti poslovi, dobro je razmislio i odredio slijedeće uslove:

Neka se za rukovođenje poslovima i potrebama opisanih vakufskih dobara naimenuje jedan mutevelija poznat po iskrenosti kao svjetlo jutra i spominjan po ispravnosti kao čempres iz bašče. Stih: "Pametan, pouzdan i iskusan - i na osnovu iskustva veoma znan", takav da se svjetlosti njegovih nastojanja iz dana u dan povećavaju kao sjajni polumjesec i da njegova ozbiljna djela napreduju i razvijaju se iz časa u čas kao mlada sadnica u bašči, da je u troškovima umjeren i u privređivanju dovoljno sposoban, da je ispravnog vladanja i mišljenja. On će na vrijeme sakupljati i ubirati prihode od vakufskih dobara čiji su opisi spomenuti i bez odlaganja podmirivati troškove za predviđene dužnosti slijedećih vakufskih službenika:

Prvo je dužnost samog mutevelije. Kada (mutevelija) obavi dužnost kako treba, neka mu se za dužnost dnevno isplaćuje po osam akči od dobijenih prihoda. Spomenuti vakif, lijepih postupaka, odredio je da se uz spomenutog i vrijednog muteveliju postavi jedan ispravan i pobožan pisar koji je obaviješten o sadržaju ajeta: "Na vama je da časno čuvate i zapisujete", koji će potpuno tačno i detaljno uvoditi i upisivati u svoj tefter predviđene prihode vakufa, i to čim se ostvare, bez odlaganja i zapostavljanja. Za tu dužnost neka mu se dnevno plaća tri akče. Džabija spomenutih vakufa neka bude jedan pametan službenik dostojan teškog posla, koji će uredno završavati poslove, neko ko će biti imun i od pomisli na špekulacije, i nakon što sakupi i ubere odgovarajuće prihode, te nakon što ih na vrijeme preda muteveliji, neka mu se dnevno isplaćuje za obavljanje dužnost tri akče. Poslije toga, nakon što se od čistog prihoda koji je naprijed opisan isplate određene plaće džabiji i pisaru, spomenuti mutevelija paziće na organizaciju spomenutih vakufa i na sprovođenje slijedećih odredbi koje je njegova ekselencija, spomenuti vakif, koji je upućen u stanje stvari, paša blagoslovenih svojstava, ovako postavio:

Neka hatib u džamiji bude jedan dobar, bogobožni i pobožni musliman, lijepa glasa, koji je po načinu izlaganja na visokom nivou, a u bogobožnosti i vjerovanju izvanredan; i on će petkom i na bajrame, na uobičajeni način po sunetu, izlaziti na minber koji je izgrađen u spomenutoj džamiji i na uobičajeni način hutbu obavljati a za tu dužnost neka mu se dnevno isplaćuje po pet akči. Dalje, neka se postavi jedan pobožan imam pogodan da predvodi (u molitvi) ljude, pogodan da bude imam i puku i povlaštenim. On će stajati pred poštovani džemat koji bude prisustvovao na pet propisanih dnevnih namaza i prilikom drugih poželjnih molitvi koje se obavljaju skupno (džematile); poslije sabah-namaza naglas će učiti iz uzvišenog Kur'ana po jedan Jasin časni, što će prisutni muslimani slušati; poslije ikindije-namaza lijepo će i tačno proučiti odlomak iz Kur'ana po imenu an-Naba' i poslije namaza koji se obavlja u večerje (jacija) učiće odlomak al-Mulk. Za svoju dužnost dnevno će dobijati sedam akči.

Za najavljuvanje početaka namaza neka se postave u službu toga najavljuvanja dva čovjeka lijepog glasa koji znaju vrijeme namaza, koji treba da su pobožni i bogobožni. Oni neka oba lijepim glasom uče ezan na munari, a poslije podnevnog namaza neka prouče iz časne knjige jedno ašere, dok će poslije akšam-namaza proučiti tri puta suru al-Ihlas - sve će to učiti na smjenu i za svoje dužnosti dobijaće svaki dnevno po pet akči. Kod svih namaza osim akšama nek se ezan uči na munari. I petkom neko ko ima dobar glas (dah) neka pomaže mujezinima kada uče sallahu u kojoj će naglašavati slavljenje Allaha i potvrđivati Njegovo jedinstvo. Pomagač pri učenju sallahu neka prima dnevno jednu akču.

I jedan čovjek koji će to moći lijepo obavljati neka vrši dužnost mu'arrifa a za to neka prima jednu akču dnevno.

I neka neko bude šejh, i to iz skupine onih agilnih učenjaka i odabranih ljudi koji se nalaze i stupaju putem prema Bogu, koji su ukrašeni

najljepšim postupcima i ogrnuti ogrtačima znanja i savršenstva, koji su sposobni da izučavaju i shvate tefsirske i hadiske knjige i koji su u teološkim naukama vješti i sigurni. Šejh će petkom i ponedjeljkom u spomenutoj džamiji prisutnom džematu i slušaocima držati vaz i davati savjete, a svakog dana poslije obavljanja sabah-namaza sastajaće se u naprijed spomenutom hanikahu sa siromašnim sufijama koji stanuju u devet soba spomenutog hanikaha, i to u velikoj sobi koja je izgrađena u istom hanikahu i na tespihu od hiljadu zrna koji je postavljen u spomenutom hanikahu jedan će devr slaviti Allaha za presvijetlu dušu najboljeg među poslanicima, Muhameda, Allahovog poslanika - neka je sa njim blagoslov Gospodara koji svakom pomaže - jedan će se devr usmjeriti za plemenite duše četvorice izabраниh drugova (Muhameda) i svih ostalih drugova koji su ga slijedili - neka je Allah svevišnji svima njima zadovoljan - zatim će se dva devra usmjeriti za duše roditelja spomenutog vakifa i jedan devr za dug život i dobro zdravlje spomenutog vakifa sve dok mu papagaj duše bude boravio u kafesu tijela i dok mu se ptica života bude gnijezdila u tvrđavi tijela. A poslije, kada mu do plemenitog uha dopre poziv: "O, spokojna dušo, vrati se zadovoljna svome Gospodaru" i pošto mu se duša puna milosti spasi iz ovog kafesa tijela i nakon što prhne i odleti u uzvišene visine, neka se jedan devr uči za njegovu dušu. Za svaki devr dnevno će se plaćati po dvije akče. Rukovodilac ovog molitvenog skupa biće šejh hanikaha. Na kraju će se proučiti dova koja se uči na završetku poslova, za što će se dnevno davati još po jedna akča, tako da će ukupna plata šejha iznositi trinaest akči.

Na ime troškova za svijeće, prostirku i kandilje davaće se dnevno po dvije akče.

I spomenuti vakif - neka ga sačuva Allah koji najviše oprašta - također je odredio da kadija koji bude na dužnosti u bilo kom vremenu nadgleda spomenuta vakufska dobra u svakom pogledu; i na početku godine on će zajedno sa uvaženim bratom vakifa, Ahmed-efendijom, koji je nadzornik vakufa, pregledati račune mutevelije i džabije. Uvaženi kadija za dužnost nadzora primaće dnevno jednu akču.

I dalje je spomenuti vakif odredio da položaj mutevelije, šejha i sve drugo (u vezi) detaljno istaknutih vakufskih zadužbina zavisi o svijetlom mišljenju njegovog uvaženog brata, našeg gospodina šejha Mahmud-efendije, i on neka upravlja kako želi i kako hoće, pri čemu ne treba niko da bude ko mu se suprostavlja od bliže i dalje rodbine. On je samostalan u smjenjivanju i postavljanju službenika na njihove dužnosti. U šakama njegove sposobnosti i u rukama njegove volje je da može promijeniti i preinačiti načela vakufa i iznesene uslove, da može smanjiti i uvećati imetak, da određuje na koji način i koliko u kojim prilikama da se troši imetak, ma o kakvom se imetku radilo, vrijednom ili ništavnom. Kako god njegova volja bude zahtijevala, neka se (imetak) obrće. Od vakufskih viškova i prihoda neka troši koliko god želi.

Pošto je sredio vakufske zadužbine i obezbijedio sprovođenje ovih uslova na opisani način, spomenuti vakif je također odredio da poslije

njegovog dragog brata dužnost mutevelije, šejha i nazira pripada njegovim najboljim sinovima, a poslije njih sinovima njegovih sinova, s koljena na koljeno, s pokoljenja na pokoljenje, i niko to neka ne sprečava i neka se tome ne protivi. A zatim, uz saglasnost kadije, neka se, uzimajući u obzir sposobnosti, postave najbolji među njegovim oslobođenim robovima, zatim sinovi i sinovi sinova njegovih oslobođenih robova.

Nakon što je u skladu sa objašnjenim pravilima i opisanim uslovima uvakufio, zavještao i u dobrotvorne svrhe poklonio vakufske zadužbine koje su uslovima i odlukama iznesenim naprijed detaljno prikazane i predstavljene u ovom krasnom dokumentu, trebalo je obaviti postupak registracije svega uvakufljenog, od najmanjeg do najvećeg. U sjajnom i časnom šerijatskom sudu i pred skupom odabrane i presvijetle vjere, a u pisustvu onog koji je na početku ove ambrom posute listine stavio svoj potpis, koji je najznatiji među učenjacima, koji među razumnim sija kao sjajni mjesec o uštapu, koji je najodabraniji među proslavljenima svoga vremena, koji je najpotpuniji među pronicljivima epohe, koji je takav da se pod vrhovima njegovih pera neprestano zaključuju na šerijatu zasnovani predmeti (mesail) i redovima njegovih odluka stalno ukrašavaju izdavanja punovažnih dokumenata - dakle, u njegovom prisustvu imenovao sam za muteveliju čovjeka po imenu Ibrahim čauš, koji je ponos svoje porodice i svojih vršnjaka, uvažen kod vlasti i njenih organa, koji spada među čauše Velike Porte, i u potpunosti mu predao uvakufljeni imetak. On je također preuzeo.

I kada je (vakif) potvrdio da je on (mutevelija) preuzeo (vakuf) kako to preuzimanje obavljaju i mutevelije drugih vakufa, spomenuti mutevelija je priznao i potvrdio da je primio i preuzeo na raspolaganje (vakuf) i u vezi s upravljanjem (vakufom) prihvatio dužnost.

Nakon što su njegova ekselencija, spomenuti vakif, i navedeni mutevelija licem u lice i usmeno izjavili da jedan drugog potvrđuju i priznaju, njegova ekselencija, spomenuti vakif - neka se na njega ukazuje dok je na svijetu - porekao je saglasnost i usprotivio se uvakufljenju, objašnjavajući to na taj način što je po mišljenju njegove ekselencije i odabranog mezhebskog imama, tj. našeg imama Numana ibn Sabita al-Kufija - neka ga svevišnji Allah obaspe svojom skrivenom i veličanstvenom dobrotom - koji je sultan na prijestolju (idžtihada); koji je kralj kraljevstva upućenosti i pravog puta; koji je autoritet prave istine za sve ljude; koji najbolje razjašnjava nejasna i nepoznata mjesta; koji je svjetiljka ummeta, predvodnik imama;

Stih:

Po mudrosti rekao bi da je Lukman,

a u bašči teološko-pravnih pitanja kao vječno zelena sasa (lalei Numan);

koji je uzvišen, odvažan i veliki imam; onaj imam koga je Allah odlikovao visokom počašću, a njime odlikovao ovaj svijet; koji je "kao plemenito drvo čiji su korjeni stabilni, a grane visoko u nebu" - dakle, po

njegovom mišljenju, zavještanje imovine je ispravno kada se izjavi; "Zavještah je". Međutim, zbog toga što prolaskom dana i protokom mjeseci i godina postoji mogućnost da se ubrzo i sigurno javi opadanje vakufskih dobara i smanjenje prihoda od vakufa, zavještanje na taj način je nestabilno, opozivo i nestalno, pa je dozvoljeno vraćanje imovine iz vakufa, a onaj koji to vraća ne krši šerijatske propise. "Prema tome, izmijenio sam stav i promijenio mišljenje", veli vakif, "opozvao zavještanje spomenute imovine i vratio je u svoje posjedovanje, kao što je i bila. Neka sada spomenuti mutevelija digne ruke od spomenute imovine i neka je preda meni. I tražim od spomenutog mutevelije da mi vrati predviđenu dobit koju je uzeo preko odgovarajuće mu nagrade."

Kada je poslije takve izjave vakifa otvorena rasprava, spomenuti mutevelija - neka ga Allah nagradi za njegov hvale vrijedan trud - uvidjevši da je opisani vakuf, prvo, važeći i, drugo, da je dobrovoljan, nastojeći da dostojno odgovori i da se obrati kako treba, odbio je da vrati (imetak) i izjavio da se isti ne može izuzeti iz zavještanja. Svi stanovnici okolnih krajeva i predjela sastaju se i okupljaju na spomenutom vakufu. Od spomenute vakufske imovine izgrađeno je na veličanstven način uzvišeno zdanje časne džamije i sa časnom dozvolom spomenutog defterdara u džamiji je, uz ezan i ikamet, džemat obavio pet dnevnih namaza. Kad je tako, po mišljenju svih velikih imama - neka im Allah učini čast u kući spokoja - ne postoji nikakva sumnja niti mogućnost da se porekne potrebna neopozivost uvakufljenja. I ostali dio imovine, po mišljenju najuzvišenijih među dobrim imamima i najvrijednijih među velikim muževima, dvojice mezhebskih imama-velikana, koji su dva sjajna puna mjeseca, dva blistajuća sunca, dva britko sječuća oštra mača, tj. Drugi Imam, uvijek uvažavani Ebu Jusuf ibn Jakub, i Treći Imam, pobožni Muhamed ibn Hasan al-Šejbani - neka ih prati milost Slavljenog - vakuf, posebno poslije predaje muteveliji, postaje ispravan, neopoziv, trajan, i vječno okončana stvar. A plata i prihod koje sam dobio u skladu sa ispravnim uslovima, bez pogovora, neposredno su moje vlasništvo. Kada je to izjavio, zatražio je od njegove ekselencije, na pročelju potpisanog, spomenutog (kadije) - neka ga Allah obaspe svojim blagodatima na obadva svijeta - da u skladu sa ovim ispravnim načinom posmatranja i u skladu sa ovom tačnom izjavom izda presudu kojom ga oslobađa odgovornosti za višak prihoda kojeg je uzeo, a koji prelazi iznos odgovarajuće mu plate za dužnost mutevelije. Sudija koji daje posljednja rješenja i koji donosi posljednje odluke - neka mu Allah grudi razveseli i uzdigne ga u sreći - poslije dugog razmišljanja i nakon što je kod mutevelije vidio jasnu argumentaciju i jaku prednost (u parnici), na osnovu shvatanja dvojice (imama), presudio je po šerijatu i donio nepobitno i punovažno rješenje da su spomenuta imanija i zgrade, u skladu sa opisanim uslovima i iznesenim pravilima, ispravno i neopozivo uvakufljena i da se spomenuti mutevelija oslobađa odgovornosti u vezi s platom. Tako su sva opisana vakufska dobra na poznati i uobičajeni način postala ispravno i neopozivo zavještanje, i poslije toga nema nikakve mogućnosti da se isto poništi i ošteti, a ne može se obesnažiti ni opovrgnuti. Ko ga izmijeni nakon što je

ovo čuo, onda grijeh pada na one koji ga mijenjaju. Allah sve čuje i On je sveznajući. I ko ga promijeni nakon što je ovo znao, neka ga prati prokletstvo Allaha, Njegovih anđela i svih ljudi. A nagradu vakifu daće gospod Bog, istiniti dobročinitelj; zaista On daje nagrade za dobra djela i nagrađuje one koji ih čine. Slava Gospodaru Uzvišenog Prijestolja, čijoj vlasti nema isteka, početka ni kraja.

Ovo se dogodilo i zapisano je sredinom časnog mjeseca redžepa, nanizano u nizu mjeseci godine hiljadu dvadeset i prve po hidžri vjerovjesnika Muhameda, (11. IX-20. IX 1612) - hiljadu puta spasen i pozdravljen bio.

Svjedoci čina:

Uzor istinitih naučnika, najbolji među tačnim i plemenitim, Ahmed-efendija, sin umrlog sufije Velija, muderris i muftija u gradu Mostaru; ponos sudaca, Muhamed-efendija, kadija u Rudniku; ponos sudaca, Muhamed-efendija, kadija; uzor čestitih, šejh Muhamed-efendija, vaiz; uzor čestitih, Derviš-efendija, sin Velije; naš gospodin, Hasan-efendija, sin Memije; ponos hatiba, Ahmed-efendija, hatib u džamiji Muhamed-paše; naš gospodin, Ahmed-čelebi, al-muste'idd, sin hadži Velija; naš gospodin Abdi-čelebi, al-mustei'idd, sin hadži Alije; Muhamed-beg, sin Džafera Gulamšahija.

Ovjerava se da je ova listina koja je prepisana sa vakuf-name koja se nalazi u sudnici vjerna svome originalu.

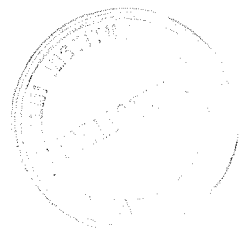
11. rebiu-l-evvel 1302. godine; vekil naib u Mostaru.

Pečat: nečitljiv.

Prepisao siromah Ahmed sin hadži Huseina Vejs-zade - neka im bude oprošteno - godine hiljadu stotinu sedamdesete.

Prijevod:

Bećir Džaka

این کلام صکره ماکت معاشق اعظمی و شایع
 معاری تعلیم بیوت خوارش روی زمین بقیع
 و معرفت رفق الله استحقاقی قاری فسحان
 من بحر عن خاطر رضا نه جوارح اللسان و یقین
 بدون مناسبت لغوی نه مطامع کلمات و بعضی
 جواهر درود را ایم الرواد که بر روی صدف نضاف
 بی در شمع زبرج شرف چه داده بر در کعبه اول
 خواجه عالم خلیفه اعظم دین عالم در هر مرتبه
 شکر است محراب شمع از انوار است
 قلم اولین حرف منشو است خورش
 فیض تعلیم و تربیتش از چشمه بیرون
 لایزال از ریشه غنچه جا ریه علی ریاض المصنوع
 دانایانیه فاضله علی راق المونسات الیقین
 حضرت بزرگب روضه برینه برینه شکر است
 صحیح در مسان را و آنچه با انوار است

افتخار سخن بر اوقف حال نیست در کز افضا
 انیسر سلطان سر بر مقام اختر نشا
 اول جناب رست لای باب ماکت ارقاب زو
 الملك و الملكوت رست العزوة و العزوة
 و حکم اوله حضرت بزرگب محمد با بقی و شای الانقیه
 که خانه کائنات نظام بدیع اوزره ابداع و عاقبه
 مصنوعاتی اسلوب منبع اوزره اشراع و بدیع
 به جودی ترتیب اوزرینه تمهید و معارج فیض جود
 مظهر الایضی اوزره شیشه بیور رب سبحان انی
 حسب تقوی عهده اهدای بقی ان حسب زرافات اهدای

ما رسمه و رسم فی مطاوبه من الوقت الشرعی
 والحس المرعی بحقق کله لوی و بین جمعه من بوی
 وانی وقت بصره و لایه فی حصوله و علمه
 عالماً بالخیرت الجاری من الامواله
 سطره العظمی محمد الحسینی العالی
 محو سار علی

علم انوار شامة • كما رضعيفان كرمست ساجد
كر عمل خورش ندام اينده • مير كرم شريف هذرا
اربعينده • بشر ضوى التذوقاى عليه و على من اتقى
الايه من آل الذقبا • و حبه النجا • الميزان على
حفظ الكتاب • و حارسه • و المتعلمين بدينه
الست ظاب و درارته • ما نزينت الارض
بالاجده و حوت المناسجه بالاربع و الست حيد

بِرَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَلِيمِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْمَعَارِفِ كَمَا تَجِدُ فِيهَا
 مَقَالِدَ السَّمَوَاتِ وَمَقَالِدَ الْأَرْضِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ
 الْحَيَاةِ وَمَقَالِدَ الْمَوْتِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْجَنَّةِ
 وَمَقَالِدَ النَّارِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْعِلْمِ وَمَقَالِدَ
 الْحِكْمِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْوَالِدِ وَالْمَوْلَى وَتَجِدُ
 فِيهَا مَقَالِدَ الرَّبِّ وَالْمَرْبُوبِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ
 الْمَلِكِ وَالْمَمْلُوكِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ
 وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْغَنِيِّ وَالْفَقِيرِ وَتَجِدُ فِيهَا
 مَقَالِدَ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْبِرِّ
 وَالْعِزِّ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْفَقْرِ وَالضَّرِّ وَتَجِدُ
 فِيهَا مَقَالِدَ الْبُخْلِ وَالْكِبْرِ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ
 الْوَجْهِ وَالشَّرِّ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ
 وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْغَنِيِّ وَالْفَقِيرِ وَتَجِدُ فِيهَا
 مَقَالِدَ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْبِرِّ
 وَالْعِزِّ وَتَجِدُ فِيهَا مَقَالِدَ الْفَقْرِ وَالضَّرِّ وَتَجِدُ

بالخير فيه مصلح الوقت بشرطه ثبت لاني
 بالفضيلة بين يدي وحكم بصحتها لم نزلت ما
 بالاختلاف بين الحق والباطل انما انما القصة
 الملك لا تخبر بها بل ان رجعت في سائر الاخبار فبحقها
 يرتفع الحقا

اما بعد شتموكم ب شك من انما كانت بطرد
 املاكم حتى ونحو ايزان من ابعد وما دي برورد
 اخر ز خنده ^{مؤكدا} هر اوشن اظهار وركس
 شهلاي حجت من شكلي هر رنده زه جشمه ديوار
 وعين اعصاب اوليك كر رش دور دون جوشك
 جوج بوقلمون ز ريز ريز نظر ايدوب كر ريز كو
 كما اواز دوكرك كرش ادوا رلوختانم الا اواز
 دستاره ز عالم اختاروت روز كار ايد شتوخ
 الا انما اذوه بوقلمون ايد بوقلمون ايد بوقلمون

سورة احزاب من ص 16 الخ المفرد بالعلو السلطان
 في سنة سبع مائة الف حرة العصر لله سما
 سلمان الفاضل بمدة موسما الحمة
 عونه

اللطيف اعطاه الله من خلقه زيوارة وشرابا وشرابا
 الخايش شريفه زاده مصره صدره سيبه كبريكه ملكه
 صبيح كاهي تلفه كفن مال مسك الطنج وكرهيد
 بخره نفق را خلف ده وبيهان رمي ده كه با شذران
 خلف به و بوزن بخير لبه كس من ملكه الا
 باكلت فافقت اوربنت فافقت او نصبت
 بالافقت وارا وركت زوه على الخضره ووقف
 بركت كبر صدقته زاده جلاله با توبه و فاعلمه
 فوالله في ما بينت هو الله في بي نهايت ووه كبر
 انا وبيت صبيح به توبه زاده اذات من ارم قطع
 ظهر الا عن كفن من فوضع النسا سن وصدقه
 جادته واولادها وبنوعه كبر فوار زيوارة وشرابا
 ابي وبنو شفاك را ما بعد از وري ناه واه فوالله
 واولاد اصل اوله بيت وناه با توبه و زاده
 واولادها وبنو شفاك را ما بعد از وري ناه واه فوالله

بزوار اوله وبيت شفاك صفة صفة بوم بيت
 المره تحت ظل صدقته محتجبا بسوزده جان تو
 آخرت اولان زياره صدقه كفن كبريه ضمة
 صفا عن اجر حاصل اكله وقران اوله وشراب
 بوقد كده صدقه ورافيق على الاطراف با صدقة
 حسنا كده افضله واولادها كبريكه و كبريكه
 حضرت منزه اكله بقران عظيم انشاء الله
 بزوره مستقيم و مستصفا بقران عظيم انشاء الله
 مثل الذين ينفقون اموالهم في سبل الله
 كبريكه انبنت سبع سنابل في كل سنه
 كبريكه ورجع شير وشراب اوله اعطاه الله
 واولادها وبنو شفاك را ما بعد از وري ناه واه
 ابي وبنو شفاك را ما بعد از وري ناه واه فوالله
 واولادها وبنو شفاك را ما بعد از وري ناه واه

مختلری و جو در جود و دینی بی اختیار است و حسن است
 عظیم و زیارت یکی کا مصلحت و امید و کار بجا تمام
 و مصلحت قلم قدرة زاهدان مکرر جان جلف حسن است
 در صورت و عنان انخبا ابرین درین حسن جز این صفت
 قبله و به صفت آینه نظر ابریزه حسن بجا حسن است
 آیت است که هر یک شوی اوستی تو مکرر مقلوب
 به بعضی بی جنب سخن قلم یک ایله زنده مکرر انکار
 حکایت شعریت غیر شعریه و غیره و مدعا در شعر
 زهد و امید و آواز اصح شعری و اقران صحیح
 شعر تعلیم است این همه حسن صد مکرر حسن با اول
 و اول ملاح و مضمون ناخبر زده اشبات اولان
 در اول الملاحه سکه منتظر اولوب حسن می باشد
 همه اینها لکن بیست و نهم صفت شعری است
 سفسف از روزی و عدو که بیکان شعر نرسد این شعر
 بعد از این مصلحت الشعر انرا کمر و سحر است

که عظیم و در هر صفت که بی و خوش خوبی است
 و با بی حد صفت و عنان از زنده و هدایت امر زیارت
 بر اول ملاحه خلاجه کسب با زود و تر پرتی علی
 انصافین در توانی ما تقدیر اولانست کمر شعر تذکره
 مدعا در نظر طبع پاک شمع الازر که گیاه و معنوم
 ماعت که نیتند و ما عند الله باقی ذم من شغال
 بیخ مکرر شفا که نیتند سابق و خاطر طرد را با وفای
 مصلحت اولان نفع را و عا لبتان بیخند مقدوره و فلک
 مغلزلان مقبول الصدور و الازر که آن خلقه کما لیک
 اراقی بیخ و باطن کالبد با بعضی بیخ و ملاحه
 بجهت بیخ و است بیخ و شعر حضرت رسول صلی
 علیهم السلام محمد با شاه بن مصطفی لان اولان
 علیهم السلام النعمه کسب و راد عدوه فی النعمه شکر
 که در این ملاحه کسب و راد عدوه فی النعمه شکر
 عالی ای که در مصلحت الشعر انرا کمر و سحر است

محمود رسيد اصله اولان صفائی نظر و شريف
 ايدنيك باي مع شريف تفصيل بر بنظر اهل فقه بنا
 ايدنيك صوفيا جمعيت و توجيها لک چون بجز
 کبيره و صوفيه فخر سندن ان چون ان جمده بنا
 اولونيت ايکلنده خير فزون نظر سندن غير
 اکتيف سکن اولونه و شفای ايدنيك بر عوارض
 اينه اولونه عظام ابراهيم بنا ايضه سکن نظر اولونه
 حضري کوکي بر عجز بديهي که بر شاکر کلک
 صحا يولي هندون چشمه کوزي مستغبره و کتون و رش
 به اطلال کوزي ز حال ايلي ايلمني ترا اولونيت بر شاکر
 کچکيه و داخل اولان اهل کوزي که در زندان اولونيت
 ابراهيم اولونه و مع اولني ايضه اهل کوزي ايلمني
 ايلمني که صحت ايلمني داخل ايلمني کوزي ايلمني
 حاصل اولونه که کوزي کوزي کوزي ايلمني
 و ايلمني کوزي ايلمني کوزي ايلمني کوزي ايلمني

تيار شده و س اولونه صحت و صورت اولونه
 باي اولان مخصوص قضيه کوزي اولونه اولان
 جامع شريف کوزي کوزي کوزي اولونه و کوزي
 حضرت شريف اولان اولان کوزي اولونه و جامع
 مزبورده کوزي کوزي کوزي اولونه و ايلمني
 بر تيار اولونه کوزي کوزي اولان کوزي اولونه
 اوج جمله صحت شريف و بر صند و فک ايضه اولونه
 جز اولونه و کوزي ايلمني کوزي ايلمني
 اولي اولونه کوزي ايلمني کوزي ايلمني
 نقل اولونه کوزي ايلمني کوزي ايلمني
 و ايلمني کوزي ايلمني کوزي ايلمني
 کوزي ايلمني کوزي ايلمني کوزي ايلمني
 کوزي ايلمني کوزي ايلمني کوزي ايلمني
 کوزي ايلمني کوزي ايلمني کوزي ايلمني

کی شیخ ادا الایکله حاصل اولان بآوردن ایوی
 سلاز اچی وظیفه برتصرفت اولاموشنا رالییه
 واقف جمیل الانا و شرط ایندی که مستوفی افریور
 اناملا باراننده و اتان علیکم کرا انظمن کرا انکامین
 مستوفیندن خبر اوله کاست مستوفی و دریندا نصب
 اولونست اولان مرمری و کندک مستوفی ایها اهل
 دلا تا خبر واقف اولدوقی کی ای غیر وظیفه برتصرف
 قید و تحریر ایندی و بیهیمی اولان اچی وظیفه برتصرف
 لایله و در ایش کوزجه برار خدیو کرا اوز رنده
 مصلحت کی کرا اوله یهانی خیا متدن ایکی کشفه اکر
 اولان اولان و تانم جابل اولوریت عاید اولان کج
 جمع و تحصیل اوز قشده مستوفی ایست الایکله
 بیوی اوج اچی وظیفه برتصرفت اوله و بعد اولان
 بقیبه بقیبه غدا مشتر و حشر ایالان ذکر
 ایملان مستوفی کلینی یه کاتند وظیفه برتصرفت

زماننده وقف صحیح شرعی و حسب معنی و شرعی اولدی
 و حسب ایشکلان حکوه و اوقف خطیر خیر خیر اولان
 امور ایچوره مستوفی بار ایلمستیفه خیر اولان
 ایدرت مستوفی شرط ایندی کرا اولان ایش مشروطه
 بالا و صافک ترتیب تقاضی و نظم طلبا کی ایچینه
 صحیح روشن کی ایهدا نقد مشروطه و برتصرفت کی
 استغنا هیئت ایلمدند کرا درتسیت خیر رنده اولدی و
 کار اولان اوز روی بجز سیرتسیت اوزلستنه
 اولان برتصرفی حلال برتصرفت کی کوزدن کوزدن
 اولان برتصرفی نه اکل شیش و بیدم برتصرفت کی
 اوزره خدیوه و اراج اولان کرا ایش صحیح
 بخل ایش بیدیه برتصرفت ایش ایش ایش
 بیدیه اولان اولان ایش ایش ایش ایش ایش
 ایش ایش ایش ایش ایش ایش ایش ایش ایش
 ایش ایش ایش ایش ایش ایش ایش ایش ایش

الاش لوران جصنوة نوسا بايين جميعه انا مع ايام
 بلين شريف و رين صلاوة العصر سنوية نوبى
 على النهج الاطيف تزارت ابدا انواره يومى يرمى قرح
 سسوره ملكه تزارت ابدا انوارها لاني بايدان
 وطيفه به يقتات الير و اوقاه صلاوة لاني بايدان
 ريجوز ان يخرى بوش الكان كنته اوقاه صلاوة
 عالم وصالح و در نا تامله خبرت ناسه بنوية قاصم
 شانه اوفه اذ ان ابدا بى تكسر من حركه او بيش
 يبعد صلاوة الطاهر بطر شهر فبداك بعشر شريف
 و صلاوة اخره يرون صلاوة اربع اصدوه شريف
 نه اذ ان ابدا انواره يومى بى شى اتم
 و طيفه به يقتات الير و اوقاه من غير ان يرمى
 انوارها لاني بايدان و در نا تامله خبرت ناسه بنوية قاصم
 و صلاوة اخره يرون صلاوة اربع اصدوه شريف
 نه اذ ان ابدا انواره يومى بى شى اتم
 و طيفه به يقتات الير و اوقاه من غير ان يرمى
 انوارها لاني بايدان و در نا تامله خبرت ناسه بنوية قاصم
 و صلاوة اخره يرون صلاوة اربع اصدوه شريف

ويرك ان حكمه ترتيب هنداه الاوقاه و ترميه
 هاتيك الاشرط الاكرو روت ارايه و اوقف و اوقف
 الكا مع باشى حجت حصاله خضردى منتظره
 شرط ابدا بكره بر صالح و دين و بيع مندر ان عمل
 تزارع اطيف الكان هات كورب حجاب بيقده بلند
 با به و زعفر و زبانه نوق الكا و بكر حطاب
 البولي ابام جمع واعضا و ده كلى و جيل من
 نالمنش و جامع شريفه بنا الجان يبحر لكر نديته
 صعو و البير حجت حجابى الكا او بوشه لاني
 اذ البير يومى بيش ان يند طيفه به يقتات الير
 و مقتداى انام و بوشه اى خاصن و طول اولاته
 صالح بر صالح اام قضت لوفريت صلاوة الخيس
 ملكه به و حاجت ابدا اذ الكا نه حلت بر صلاوة
 منور و زده طاهر لوقان حامت اذى الاخر اجه
 و طيفه به يقتات الير و اوقاه من غير ان يرمى
 انوارها لاني بايدان و در نا تامله خبرت ناسه بنوية قاصم
 و صلاوة اخره يرون صلاوة اربع اصدوه شريف

بری نشینان کسب کین محمد ز رسول الله الامین
 عالی حضرت ام الکلمه المبعوث روح منور الکریمون
 ز برتری کجا یا کریمین هوس بر اصحاب تا بعین
 رضوان الله تعالی علیه هم احمدین ارواح
 طیبه یو کون و اکبسی عاقبت مش را لیکرک
 والدینی رچه کون روی واقف مذکور با کون
 اولوب اما را کله طوطی خاندی تقصرتده کجا
 منسخ دو کندی قلده نکلده بند بزرده آشت با این طوطی
 اولوب دور و صلاح حال کون بعدده صلاح سیرت
 یلایشه انقبض بالمطقته ارجعی الی ربک ضعیفه
 رضیه نداسی بر اصل اولوب روح بر حق صوری
 بر تقصرتدن خدوس اولوب افلا و غلبتیه
 بیان و طیاران آید کله روح شرفیاری اچکلی
 اولوب اوزاره تاروت ایزرت شفا کله زورده
 اکیست ارقیه و نظیفه و بر بلوه و شفا کله اچکلی

بر اجماع بر تقصیرت اولوب و بر خوش اولوب اقرار در تقصیرت
 معروف اولوب نوی برای بر تقصیرت اولوب
 و کما عمل اهل ابدان است و جلا بربیت محبت
 و کمال ایدیر کسته و کنت تقاسیر و اها ربیت
 مطالبه کسته تاروم و کلوم الطهره را شیخ و ماهی
 علماء و علمین و فضلا رس اکبر زمره کینت
 بر کسته شیخ اولوب جمع و انبیین کون بزرده کما مع
 مذکورده جماعت حاضرین رس بعینه و خطاب
 نصیحت ایدیر و هر کون بعد از ا وصله و اهل
 خانقاه مذکورده بنا اوان حج کسبه و ده
 خانقاه مذکورده کله طغوز حجه کسبه کسن
 اولوبان صورتیه نفر کسب جمع اولوب خانقاه
 بن کسبه و ده وضع اوانان هوزار و اندیش شیخ
 اولوب زورده هر چه
 بن اهلان کله

حسن بخیرین شیخ حسن زینب و بیعت حضرت امیر
 خواجه نصیر ارباب ذکا یافته مستقر اولی
 اتصلا و قافله به شرط بشر و حق الا صافه
 بنیاد قیام و تقبل بر کینه کفایت استغفار
 بیان کفایت سا بر احوال کائنات کان ما غر
 و ما حق قضا قدرت و بیعت بنده اولی
 ارا از برای هر حال اوز را در دل بر سره دو بند اول
 و در اول و بعد ایها اوقات همتی استرس
 ای به اول و بعد ترتیب بنده الا اوقات و تمهید
 هایتیک الشارط الذکوره الا اوقات اوز را
 و اوقات و الا ایضا بشرط ایله که بر اول غرض
 از بند سیکه اوقات منزه است که منتهی بخیر
 و نظارت اصحاب اولی و بنده اولی اولی
 بطن ایله سلطان و در آن اوقات منتهی بنده
 است شیخ حسن زینب و بیعت حضرت امیر

شیخ الشاه اولی و بیعت حضرت امیر
 نبوی بر افریده و بیعت کربلا و بیعت
 جمالیان اوج قیام اولی و جمع و حصر قیام
 حضرت نبوی اکبر افریده و اوقات منتهی
 صانعات الغفور شریف بشرط ایله که حکم
 الوقت اولی افریده اوقات منزه است
 خصوصاً ناظر اولی است که بنده منتهی
 جانی تک بحسب این ناظر اوقات اولی
 بر اولی از برای افریده منتهی بنده
 افریده حضرت نبوی انظار افریده نبوی بر افریده
 مستقر اولی و اوقات منتهی بشرط
 ایله که منتهی اوقات اولی اوقات منتهی
 قیام نبوی قیام بر امور بر اولی اولی
 امور الا شیخ حسن زینب کربلا ای منتهی
 منتهی بنده افریده افریده افریده منتهی

مستحق لقب ایلدیرم و وصف اونان املکانی با سیرت
 ست کلمه بیزریت اولماست کیم ای دین مستحق
 شایسته ایتا نذره نصرت ایشکله کیمی نصرت ایلدیر
 و بواقرارا ایتا کله منتهی مزبور درجی شکر و نصرت
 و وجهی لک لک لیب ائض و نظا ییف ایلدیر کند اقرار اولم
 ایلدیر براقف منشا لایحه حضرتلی ایلدیر منتهی
 بری بری اقرار اولم اقراننده و جا کور شفا ک
 تصدیق ایتد کله نندن صدقه و واقف عمومی ایلمدیر
 فی التنا منشا لایحه حضرتلی جانب وفاق منتهی
 سست شفقا تو قرتجه ایلدیر بوجور و جهر منتهی
 و بکوننده کلمته پرواوه اولدی کله سلسله ن سررا قراری
 ملک ملک ایضا ایزه و الرتن او تجمیع الحق علی کاف
 الاعبار کاشف لغت نفی سراج انوع منتهی لایحه
 بیت نرشن حکمنده کله یا اقران منتهی لغت نفی لایحه
 لایحه اقران منتهی لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه

و اولاد اولاد عقابیه لایحه اولدی کله سیرت کور اولد
 حکم کله برنجیه اولم و منصل ایلدیر و نفی ایتاق
 شرایط و احکام موحوا لاهضان اولدیر منتهی
 و بیان اولد ان اخپاسی شرایط تحیره و منصل
 منفرد اولد زنده و وقت حسن برنجیه لایحه لایحه
 برنجیه لایحه اولد و لور برنجیه و جلیل ایلدیر
 مجلس شرعی سیرت مطهره و محل برنجیه منتهی
 از هر طرفه موقع صدر کله برنجیه برنجیه
 اولان اعلو علی و عالینجاب بدر برنجیه لایحه
 الاسباب افضل من هیزنان اکل کل لایحه لایحه
 درواریع لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه
 بانه اول قراجه و صدور التکلوسک الوضیة
 منتهی لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه
 بانه لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه
 منتهی لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه لایحه

تدر استر از ایدرم زیور دعوی ایندکه مستولی زور
 جمله الله سبحان الله ووقف مسطری اولی
 بالانشاء بالانضی بالانشاء کوریکین جمل صول
 وخطا مستخطا بمتوجا اولدوغی حالده زورین
 اینستراخ ایدریب دیبیکه مرتبه وقفن بلتفاطع
 اینکلله الشیخ وارد در جمیع اهل انفا وواقف
 اینامه اوقاف جامعها زواج ایدر اولدوغی واقف
 اینتاز اوقاف جامع شریف رفیع الشیخ اینطریق
 اینوز اوقاف از قبلین عقبه لایه ووقف اکر
 از این شریف علیه بالانان والایا بنشایحیه
 جاعت عملات حسن اقامت اینتازه ایدر
 اولدوغی جوری اوقاف اکر اوقاف اینتایح
 فی وادار اوقاف کورنده اوقاف اوقاف اوقاف
 شهوات واکار اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف
 اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف

شرفنا اوقاف علی باشرف الامامی وشریف بالین
 کثیرة طيبة اهلها ثابیت وزوجها فی الشیخ
 اما انما بنیان بن ثابیت الکو فی حامله شرفنا
 بلطفه النحقی والمباقی حضرت کوریکه مذهب نختاری
 اوزره ووقف دیک ایدر وقفها صحیح
 لکن مرور ایا م کرد در شهر اور وعلوم ایدر بر نفع
 نفعه وفاقا نفعه قصور کمال اخلاقی تربیت النفع
 ویتا اوقاف السطیخ اولدوغی جلدن بنیان اولی
 از مرقم قرارا اولمنین جوری جازه وراجعی م
 شعرات غیر نفعی وزربنها علی اکر کور مشرف
 دار اوقاف اولدوغی اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف
 وقف اوقاف ووقف اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف
 اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف اوقاف

قوى وبردگان جلی مشاهده ایلتکای نکر
 او لان عفتارت ومانینه کاشک طالعرد و
 وعضایط مشرزه اورزینه صحت ووقتت
 ولزوفنه وعتلی مزبورک خنان وضمیران
 براره ذمه علی ایها حکام حکم شعی وعضا
 مبرم ومرتعی ایله حکم وعضا ایلوب جمیع
 او قاف مرقوم وجمعه معلوم ولسان نب
 مسرعم اورزینش وقع صحیح ولام اولای
 من بعد وعضو مقصود بحال ولام اول
 ولام اولای وقع الاحتمال * فمن بلاد
 بعضا سابعه واما ایها علی الذین یبذلون
 فان الله سميع عليم ومن غیر بعد ما
 علمه ففعلنا بحسنته الله ولام اولای و

سخت من یرین وقرین من قاتلین وجماعین
 مصاصین یعنی امام شافعی مرغوب امام
 علی یوسف بن یوسف و امام شافعی مرغوب
 امام محمد بن سبکی فی علمها الامان است
 بر حسب جلیله ای ارزاده حضورها بولت امام
 الی المسمی ولف صحیح ولام زور ولام زور
 امر مختار وکوب ولام زور ولام زور
 بیلن وقال بر برب سبک صحیح من صحیح
 دوز بر وضع موسی الیه انما اندر قالی فی الارض
 حضرت زین ابو ای بر شیه وقرین من قاتلین
 وجمعت بولت دوز قبض شد ولام زور
 ظاهرین من اندرن ذمتک ولام زور
 طلبت بیکجا حالک سبک ولام زور
 سبک من صد زور ولام زور ولام زور
 سبک من صد زور ولام زور ولام زور
 سبک من صد زور ولام زور ولام زور

مؤلفه انا محمد افندي
 الفاضل
 مؤلفه انا محمد افندي
 الفاضل

نعم الصالح درویش
 افندي زوفی
 ذوقه انا محمد افندي
 الوسيط

فؤاد طاب الله فرادى
 الحيا مع محمد
 مولانا فرادى
 برهمی

مولانا عبد الجبار
 الاستاذ نجفی
 مولانا امین
 الاستاذ

محمد افندي
 علام

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله الطيبين
 الطاهرين
 وبعد

وللاس اجتمعين واجملوا فنت
 على الملك الحق الحسن المين انرا
 بعينى الحسنات والحسين فسحان
 رب العرش ليس لك تاء وحتصك
 ونظام حوى ذلك وحتز في اولسط
 شهوة المتب المنوط في سلك
 شهوة سنا هدى عشرين والف
 من العجوة النبوية المظفوية عليه الف
 سلام والنعيمت

فوقه العلماء والمحققين ذوقه الفاضل
 ابن الجوز مؤلفه على اللبس والفتى بهن بنو ستار

مولانا عبدالحق علي	مولانا احمد علي
المستفيد	المستفيد
حاجي علي	حاجي ولي
محمد علي بن محمد	
غلام شاهي	
محمد علي بن محمد	
غلام شاهي	